

26.1.2026

FRV Sauvo Oy
Alhonojan aurinkovoimala
Sauvo

Luontoselvitys

Luontoselvitys Robur Oy
3494914-2
Satamatie 39 A93, 90520 Oulu
kimmo.vuokare@luontoselvitysrobur.fi

26.1.2026

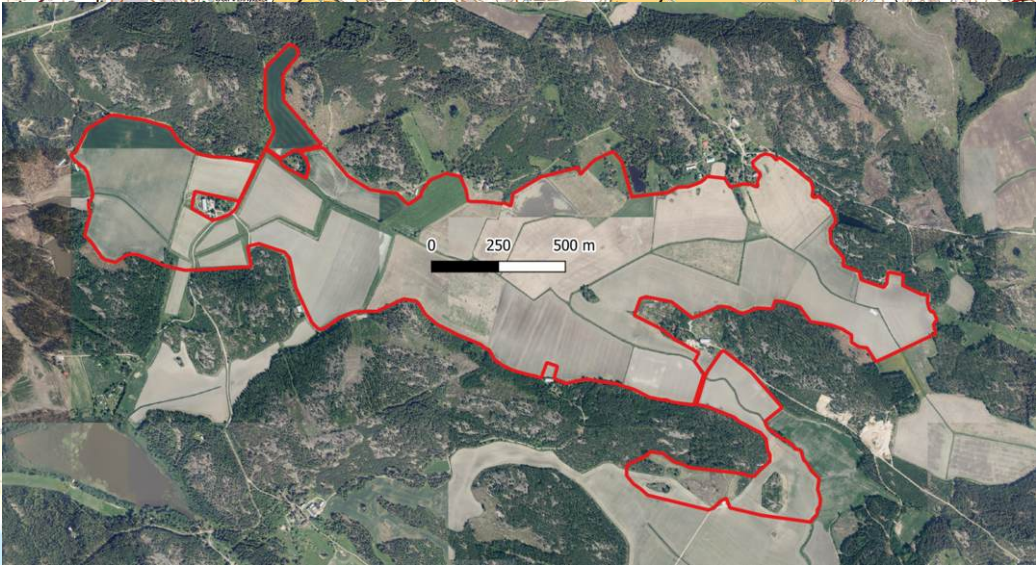
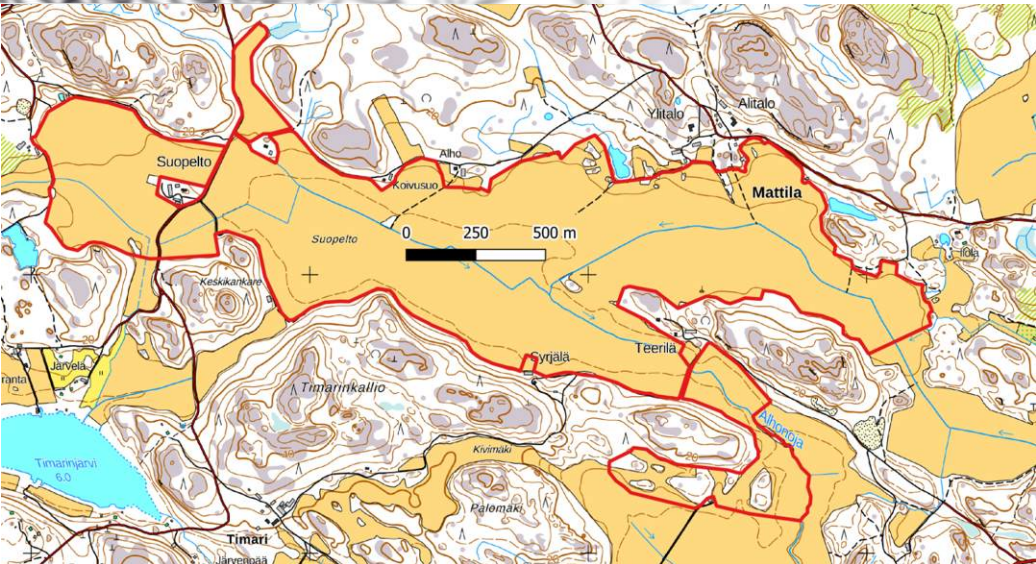
Johdanto	1
Aineistot ja menetelmät	2
Esiselvitys	2
Luontotyytit ja kasvillisuus	2
Muuttolinnut	2
Muu eläimistö	3
Ekologinen verkosto	3
Luontokohteiden arvottaminen	3
Esitiedot	4
Kasvillisuus ja luontotyytit	4
Haitalliset vieraslajit	4
Suojelualueet	4
Pesimälinnusto	5
Susi	6
Tulokset	7
Luonnon yleiskuvaus	7
Kasvillisuus ja luontotyytit	9
Muuttolinnusto	10
Pesimälinnusto	11
Muu eläimistö	12
Arvokohteet	14
Ylitalon allas	15
Räystäspääskyjen pesälato	16
Pohjanlepakon saalistusympäristö, Koivusuo	17
Pohjanlepakon saalistusympäristö, Alho	18
Lepakoiden saalistusympäristö, Syrjälä	19
Teerilän metsäsaareke	20
Niittulan pelto ja valkolehdokkiesiintymä	21

Kansikuva: Hankealue peltoaukean pohjoisreunalta huhtikuussa 2025

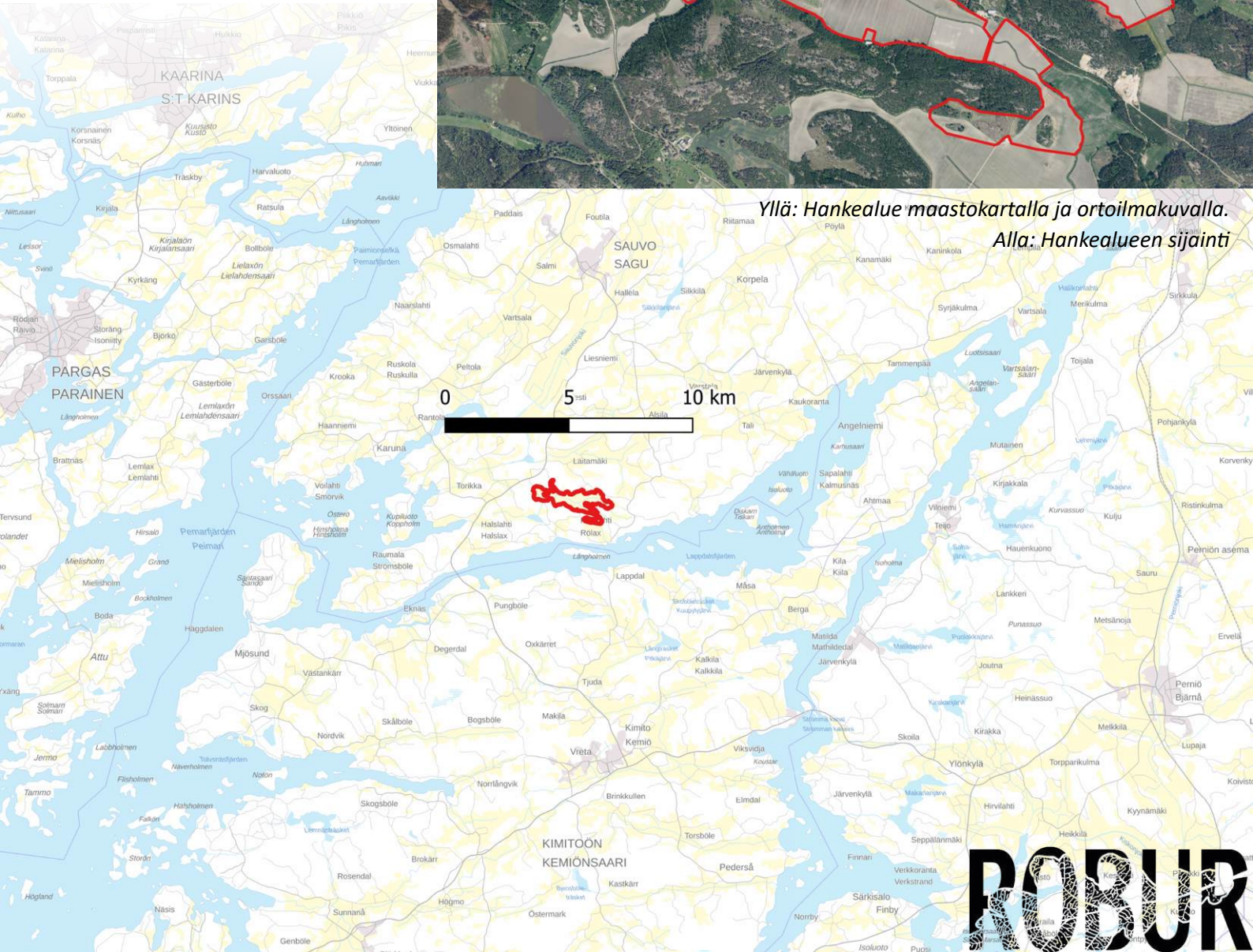
Johdanto

FRV Sauvo Oy suunnittelee aurinkovoimahanketta Sauvon kunnan eteläosaan. Hankealueen pinta-ala on noin 180 hehtaaria ja se sijoittuu lähes kokonaisuudessaan viljelykäytössä olevalle pellolle. Pellon lisäksi hankealue sisältää muutamia metsäisiä saarekkeitä ja pellonreunametsiä. Eniten viljelykäytön ulkopuolisia alueita on hankealueen kaakkoiskulmassa.

Selvityksen teki biol. yo. Kimmo Vuokare, jolla on kattavasti kokemusta mm. erilaisista luontoselvityksistä ympäri Suomea sekä lajituntemuksen ja ekologian opetustehtävistä Oulun Yliopistossa.

Yllä: Hankealue maastokartalla ja ortoilmakuvalla.
Alla: Hankealueen sijainti

Aineistot ja menetelmät

Esiselvitys

Maastotöiden suunnitteluun käytettiin kattavasti saatavilla olevia tausta-aineistoja. Luontoarvopotentiaalin arviointi pohjautui suurelta osin avointen paikkatietoaineistojen tarkasteluun QGIS-ohjelmassa. Potentiaalisten kohteiden arviointiin käytettiin erityisesti maastokarttoja, ortoilmakuvaa sekä historiallisia karttoja (Maanmittauslaitos, 2025). Maa- ja kallioperän tarkasteluun käytettiin Geologian tutkimuskeskuksen avoimia aineistoja (GTK, 2025). Alueella esiintyvistä, entuudestaan tunnetuista huomionarvoisista lajeista haettiin tiedot aineistopyynnöllä LajiGIS-järjestelmästä sekä museoiden ja luotettavien harrastajien havainnoista (Suomen Lajitietokeskus, 2025). Huomionarvoisiksi lajeiksi luettiin mm. EU:n luontodirektiivin liitteiden lajisto, uhanalaiset ja sekä alueellisesti uhanalaiset lajit. Kansallisesti ja alueellisesti huomionarvoisista, maantieteellinen sijainti ja selvitysalueiden luonnonolot huomioiden potentiaalisista lajeista luotiin kohdelajilista. Analyysi tehtiin Microsoft Excelissä ja se pohjautui mm. Suomen Lajitietokeskuksen ja Suomen Ympäristökeskuksen sekä lajiryhmäkohtaisen kirjallisuuden esiintymis- ja statustietoihin. Tuotettua listaa karsittiin esimerkiksi elinympäristövaatimusten, lähiseutujen havaintojen ja selvitysmahdollisuuden perusteella.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Maastossa käytiin 17.-19.7.2025 läpi kattavasti hankealue ja sen välittömässä läheisyydessä olevia potentiaalisia alueita. Varsinaisen kasvillisuusselvityksen lisäksi muiden selvityksen yhteydessä tehty huomionarvoiset kasvillisuushavainnot kirjattiin ylös. Selvityksissä painotettiin luontoarvoiltaan potentiaalisimpia, esiselvitysvaiheessa rajattuja kohteita. Selvityksessä tarkasteltiin erityisesti ns. LUOPAS – ohjeistuksen (Mäkelä & Salo, 2023) mukaisia luonnonarvoja. Luontotyyppittely tehtiin Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden (Kontula & Raunio, 2018) mukaisesti. Metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei ohjeistuksen mukaisesti selvitetty erikseen, sillä niiden kattamat luontoarvot sisältyvät muihin luontoarvoihin. Kasvi- ja sienilajiston osalta selvitys keskittyi pääasiassa melko helposti havaittaviin ja valtaosin jo maastossa tunnistettaviin lajeihin, joiden esiintymisen selvittäminen tasapuolisesti koko alueella oli resurssinkäytöllisesti perusteltua.

Muuttolinnut

Maastossa käytiin 7.-9.4. ja 24.-27.4.2025, kiikaroiden (Canon 18X50 IS All Weather) peltoaukeilla levähtäviä muuttolintuja, pääosin peltoja ympäröiviltä alueilta käsin häiriön minimoimiseksi. Tarkkailua suoritettiin eri vuorokaudenaikoina, painottaen iltayötä ja aamua. Muuttolinnustonselvityksen tavoitteena oli luoda kuva hankealueelle mahdollisesti sijoittuvista, muuttolinnuille tärkeitä levähdyspaikoista.

Pesimälinnusto

Varsinainen pesimälinnustokartoitus tehtiin aamuyöllä - aamulla 17. ja 18.6.2025 lintujen parhaaseen lauluaikaan, lauluvireen ja havaitsemisen kannalta otollisessa säässä (sateetonta, lämpötila 8–12 astetta, tuuli 0–2 m/s). Alue käytiin läpi kattavasti, kuitenkin painottaen linnuston kannalta potentiaalisimpia ympäristöjä, kuten peltoaukeiden ojanvieriä ja metsiköitä. Huomionarvoiselle lajistolle potentiaaliset elinympäristöt hankealueen välittömässä läheisyydessä tarkastettiin maastossa. Muiden selvitysten, etenkin muuttolintu- ja lepakkoselvitysten, yhteydessä havaitut huomionarvoiset pesimälintulajit kirjattiin täydentävinä tietoina.

Pesimälinnustonselvityksen tavoitteena oli selvittää linnuston yleiskuva sekä erityisesti uhanalaisten, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajien tai muutoin suojelullisesti huomionarvoisten lintulajien esiintyminen. Tavanomaisen, hankkeen kannalta merkityksettömän lajiston havaintoja ei lähtökohtaisesti kirjattu ylös.

Muu eläimistö

Muun eläinlajiston osalta selvitysten painopiste oli EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainituissa lajeissa, joiden esiintymistä ei voitu suoraan esimerkiksi levinneisyystietojen tai täysin sopimattomien elinympäristöjen perusteella poissulkea. Näiden ns. tiukan suojelujärjestelmän lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain nojalla. Esiselvityksessä näistä lajeista alueella mahdollisesti esiintyviksi arvioitiin viitasammakko (*Rana arvalis*), lepakot, susi (*Canis lupus*), liito-orava (*Pteromys volans*) sekä pienemmällä todennäköisyydellä mm. isoapollo (*Parnassius apollo*) ja idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*). Muut Suomessa tavatut luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit voitiin sulkea pois levinneisyyden tai niiden elinympäristövaatimusten perusteella. Viitasammakon kutuääniä kuunneltiin soveltuviissa ympäristöissä iltayöllä 23.-26.4.2025. Liito-oravalle potentiaaliset ympäristöt käytiin läpi muuttolinnustوسelvityksen yhteydessä 7.-9.4.2025 sekä viitasammakkoselvityksen yhteydessä 23.-26.4.2025. Liito-oravaselvityksessä tarkasteltiin ympäristön soveltuvuutta lajille sekä etsittiin suoria merkkejä lajin esiintymisestä, esimerkiksi papanoita. Lepakoiden esiintymistä selvitetiin 17.-18.6. ja 17.-18.7.2025 niin sanotulla aktiivikartoitusmenetelmällä, lepakoiden saalistaessaan käyttämiä ultraääniä ihmiskorvin kuultavaksi muuttavan lepakkodektorin avulla. Luontodirektiivin hyönteisten esiintymismahdollisuutta arvioitiin etenkin huhtikuun ja heinäkuun maastokäynneillä.

Ekologinen verkosto

Ekologisella verkostolla tarkoitetaan luonnon ydinalueiden eli laajojen ja yhtenäisten vähäisen ihmisvaikutuksen alueiden välisiä yhteyksiä ihmistoiminnan muuttamassa ympäristössä. Käytännössä ekologinen verkosto tarkoittaa esimerkiksi tietyille lajeille sopivia elinympäristölaikkuja sekä näiden välisiä ympäristöjä, jotka mahdollistavat yhteyden elinympäristölaikkujen välille ja yhdistävät näin laikkujen populaatiot ns. metapopulaatioksi. Yhdessä muiden elinympäristölaikkujen eliöyhteisöjen kanssa ne muodostavat metayhteisön (Hanski, 1999). Ekologinen verkosto ja -yhteisöt ovat luontoselvityksissä erityisesti huomioitava luontoarvo (Mäkelä & Salo, 2023), joka huomioidaan pääasiassa suuren mittakaavan selvityksissä paikkatietoaineistojen, muiden selvitysten tai alueen ominaisuuksien pohjalta. Ekologisen verkoston arviointi selvityksissä on hyvin tapauskohtaista. Yleensä arviointi kohdistuu johonkin arvokkaaseen, elinympäristövaatimuksiltaan ja levinneisyydeltään hyvin tunnettuun lajiin, kuten liito-oravaan, suteen tai metsäpeuraan (*Rangifer tarandus fennicus*). Ekologisen verkoston toteutumista hankkeen osalta tarkasteltiin pääasiassa QGIS-paikkatieto-ohjelmalla esitetöjen perusteella.

Luontokohteiden arvottaminen

Arvottamisessa käytettiin Suomen Ympäristökeskuksen ohjeistuksen (Mäkelä & Salo, 2023) mukaista jakoa neljään eri arvoluokkaan. Näistä ylimmän, arvoluokan 1 kohteet ovat lain suoraan suojeltavia. Muut arvoluokat kuvaavat luontoarvoja, jotka tulisi maankäytön suunnittelussa hyvien käytäntöjen mukaisesti huomioida, mutta joilla ei ole suoraa lain suojaa. Arvottelussa huomioitiin lisäksi lajien ja luontotyyppien kokonaisuudet. Kriteerien lisäksi kunkin luontokohteen arvottamisessa käytettiin tapauskohtaista, asiantuntija-arvioon perustuvaa harkintaa. Muiden kuin lainsäädännön yksiselitteisesti suojaamien kohteiden arvoluokkaa voitiin esimerkiksi edustavuuden tai luonnontilaisuuden perusteella nostaa tai laskea yhden pykälän verran arvoluokkien 2–4 välillä.

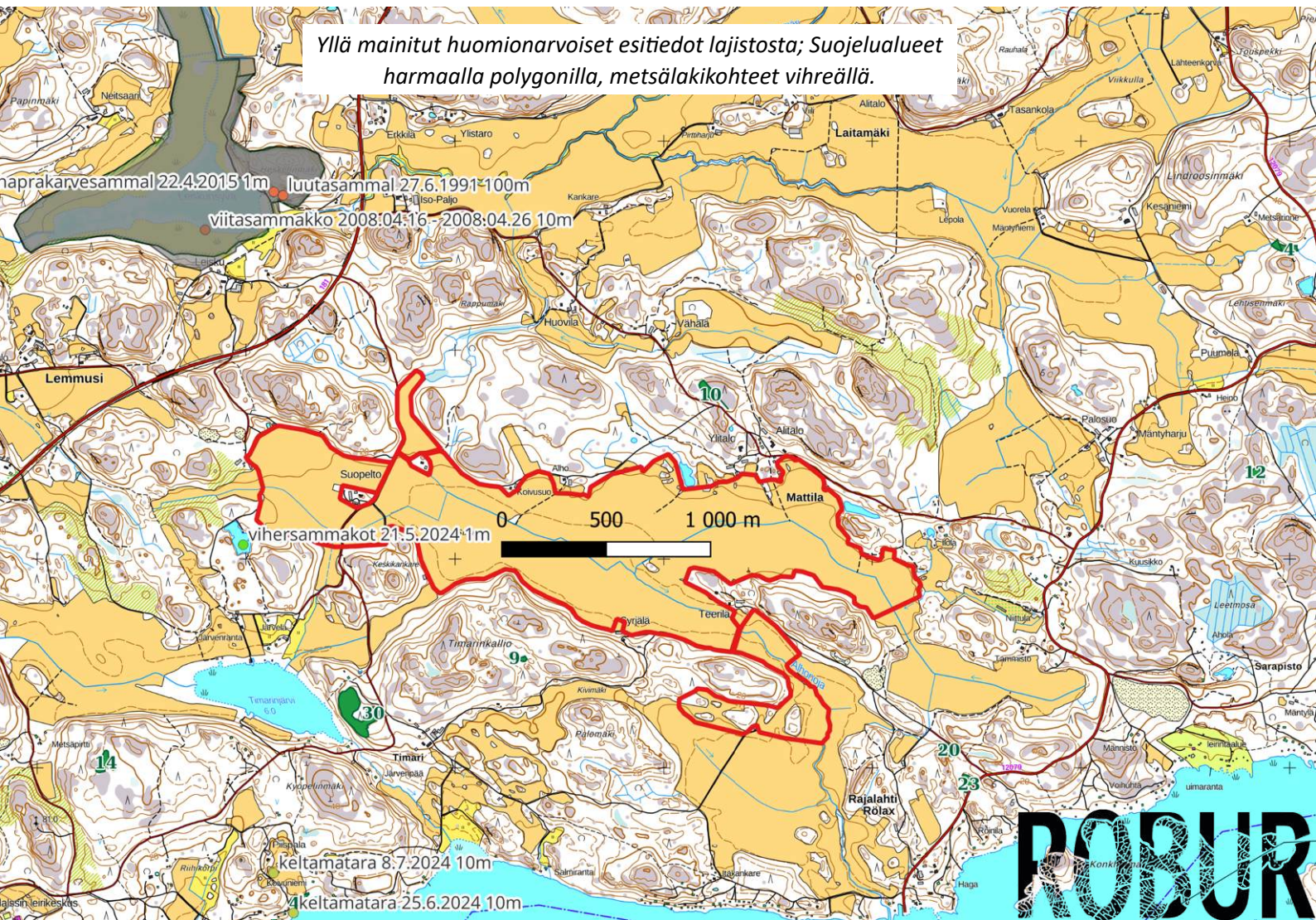
Taulukko 7.1. Arvottamisessa erotettavat arvoluokat 1–4 ja niihin kuuluvat kohteet. Rauhoitettuja lajeja (LSL 69, 70 ja 74 §) koskeva hävittämiskielto tulee huomioida, vaikka näitä lajeja ei ole sijoitettu taulukon arvoluokkaan*. Arvottamisessa on tämän taulukon ohella tutustuttava arvottamiskriteerien soveltamisesta tekstissä annettuihin ohjeisiin sekä käytettävä aina myös tapauskohtaista harkintaa. Taulukon luokat eivät kata kaikkea luontoa, vaan niiden ulkopuolelle jää näin sanottu tavanomainen luonto.

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuolaisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuolaisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat • Luonnonsuojelualueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppienraajat esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luonto-tyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyypit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat • LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat • LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä olevat pesäpaikat Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit • LSL 95 §:n luonnonmuistomerkit	Aina huomioitavat • Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet³ Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät • Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat • Lepakoille tärkeät saalistusalueet⁴	Aina huomioitavat • Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet² Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät • Uhanalaisten lajien muut esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet³ • Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	Aina huomioitavat • Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja • Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt • Muut monimuolaisuutta tukevat kohteet

* hävittämiskiellosta poiketen (LSL 82 § yleispoikkeus) aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Yleispoikkeus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa.

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet
² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet
³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sukimisalueet sekä metson ja teeren soidinpaiikat
⁴ sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta (EUROBATS)
⁵ tapauskohtainen asiantuntijalukinta arvoluokasta

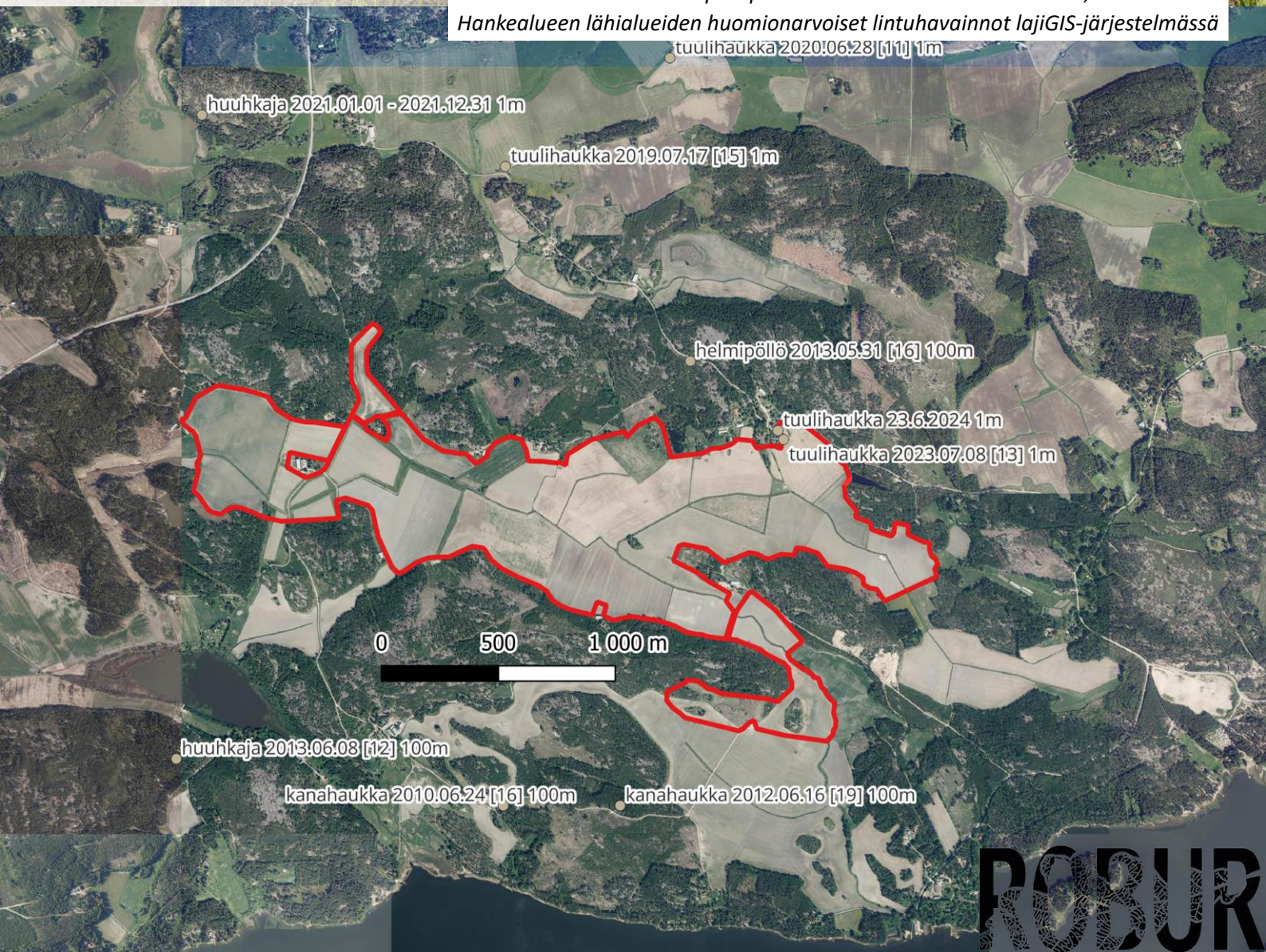

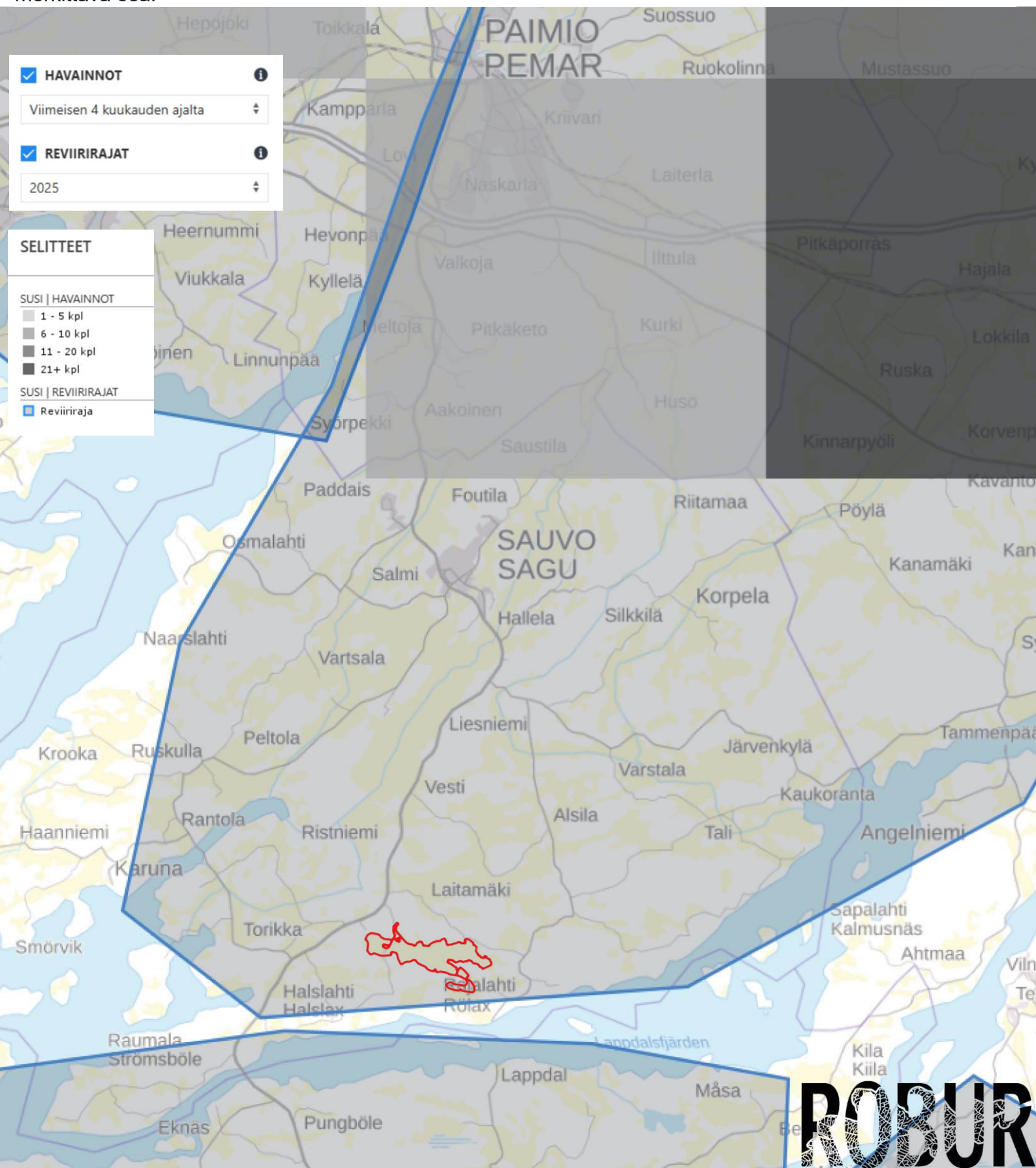
Pesimälinnusto

Ainoa huomionarvoiseksi laskettava esitieto pesimälinnustosta on tuulihaukan vakituisesti käyttämä pönttö hankealueen koillislaidan vanhassa rakennuksessa. Hankealueesta noin 400 metrin etäisyydellä on lisäksi vuoden 2013 pesimähavainto helmipöllöstä (*Aegolius funereus*). Yli puolen kilometrin etäisyydellä sijaitsee myös joitain kanahaukan (*Accipiter gentilis*) ja huuhkajan (*Bubo bubo*) pesäpaikkoja.

Tuulihaukan pesäpönttö hankealueen koilliskulmassa;
Hankealueen lähialueiden huomionarvoiset lintuhavainnot lajiGIS-järjestelmässä

Luonnonvarakeskuksen tietojen perusteella alue sijaitsee aivan tunnetun susireviirin etelälaidalla. Viimeisen neljän kuukauden (katsottu 7.10.2025) havainnot tassu-järjestelmässä keskittyvät selvästi hankealuetta pohjoisemmaksi, joskin tähän voi vaikuttaa suurempien teiden ja tiheämmän asutuksen sijoittuminen samoille seuduille. Hankealue soveltuu rakenteeltaan lajille satunnaisesti läpikulku- tai saalistusympäristöksi, mutta siltä puuttuvat täysin sudelle tärkeimmät ympäristöpiirteet, kuten suojaiset metsäalueet. Esitietojen perusteella ei siis ole syytä olettaa, että alue olisi paikallisen lauman elinpiirin merkittävä osa.

Tulokset

Luonnon yleiskuvaus

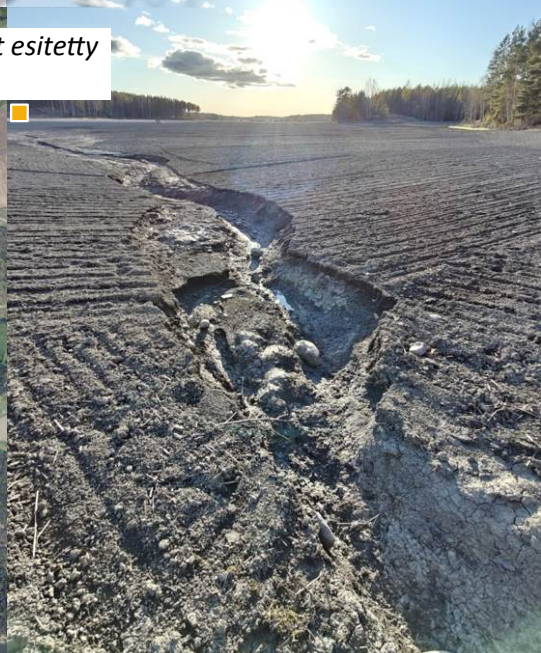
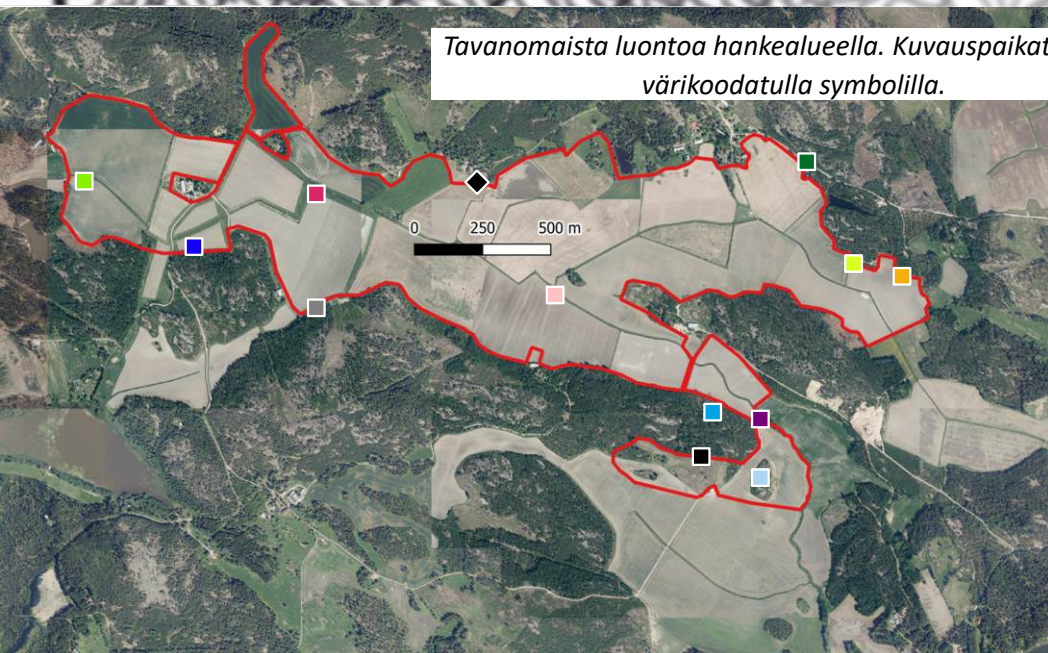
Hankealue sijoittuu karujen kallioisten mäkien välisessä laaksossa sijaitsevalle savimaan pellolle. Pellon reuna-alueilla on muutamia pieniä heinäpeltoja, joiden karuimmissa osissa kasvillisuus on paikoin niittymäistä. Peltoaukea on leveimmillään itä-länsi -suunnassa, ja sen keskiosissa virtaa lounaaseen Alhonoja. Alhonoja on voimakkaasti muokattu, pääosin syvässä ojassa virtaava puro. Ainoastaan hankealueen kaakkoisosassa ojan rakenteessa on yhä nähtävissä luontaisen kaltaista meanderointia. Muutamia pieniä puustoisia ryhmiä lukuun ottamatta Alhonojan rantakasvillisuus on alueelle tyypillistä pellonreunojen ruohostoa. Muita vesistöjä hankealueella ei edellistä pienempiä ojia lukuun ottamatta ole. Hankealuerajauksen pohjoisreunan ulkopuolella sijaitsee kaksi pientä padottua allasta, joista lännemmälle on arvoa linnuston ja lepakoiden kannalta. Hankealueen sisällä olevat viljelykäytön ulkopuoliset alueet ovat pääosin pieniä kallioisia kumpareita, joilla kasvaa pääosin varsin nuorta puustoa.

Peltoaukea hankealueen pohjoisreunalta kuvattun. Kuvauspaikka ♦ sivun 8 kartassa.

POUR

Tavanomaista luontoa hankealueella. Kuvauspaikat esitetty
värikoodatulla symbolilla.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Savimaalla sijaitsevana, tehoviljeltynä peltona hankealueella ei esiinny erityisen huomionarvoista kasvilajistoa. Huomionarvoisesta lajistosta ainoastaan valkolehdokki (*Platanthera bifolia*) esiintyy alueen keskiosan metsäsaarekkeessa sekä alueen itäosan reunassa paikoin. Laji on alueella tavallinen ja sen suojelutaso on nykyisellään suotuisa. Laji on kuitenkin koko maassa rauhoitettu (LSA 2023/1066, liite 3), ja sen esiintymiä mahdollisesti heikentäviin toimenpiteisiin tarvitaan poikkeuslupa.

Vaarantunutta keltamataraa (*Galium verum*) etsittiin hankealueen niittymäisiltä alueilta, esimerkiksi kallioiden päällä kasvavilta ruohostoilta ja tienvieriltä. Kaikki keltakukkaiset matarat olivat kuitenkin tämän ja vierasperäisen paimenmataran (*G. album*) risteymää, niin ikään kansallisen vieraslajistrategian (Valtioneuvosto, 2012) haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltua piennarmataraa (*G. x pomeranicum*).

Luontotyyppien perusteella huomionarvoisia kohteita hankealueella ei havaittu. Matalat ruohostot kalliolla tai ohuen kivennäismaakerroksen päällä olivat paikoin niittymäisiä, mutta niitä ei päädytty erikseen rajaamaan arvokohteiksi niille pelloilta tulevan ravinteisen pölyn aiheuttaman rehevöitymisen, tavanomaisen lajiston ja pienen koon takia. Hankealueen pohjoisosassa sijaitsevan metsäsaarekkeen niittymäiset osat kuitenkin sisältyvät pohjanlepakon saalistusympäristönä rajattuun arvokohteeseen (*Pohjanlepakon saalistusympäristö, Alho*), ja *Teerilän metsäsaarekkeen* etelärinteen huopakeltanoa kasvavat laikut sisältyvät valkolehdokin ja viiksisiipan saalistusympäristön perusteella rajattuun kohteeseen.

Piennarmataraa; Alhon kivikkoista niittyä keväällä

Kasvilaji	Uhanalaisuus Suomessa (2019)	Hallinnolliset lajitiedot
Valkolehdokki (<i>Platanthera bifolia</i>)	LC - Säilyvät	Koko maassa rauhoitetut kasvilajit (LSA 2023/1066, liite 3)

Muuttolinnusto

Muuttolinnuille hankealue vaikuttaa tehtyjen selvitysten perusteella toimivan melko satunnaisena levähdyspaikkana. Selvästi muuttomatkallaan levähtäviä lintuja hankealueella olivat laulujoutsen (*Cygnus cygnus*), kanadanhanhi (*Branta canadensis*) ja hankealueen lounaispuolella havaittu metsähanhi (*Anser fabalis*). Näistä kanadanhanhi on vieraslaji, eikä sitä tässä huomioida. Näiden lisäksi alkukeväällä havaittiin kurkipari useassa eri paikassa hankealueen pelloilla. Koska kurkia ei ollut paria useampia, alueella havaittiin joka käynnillä säännönmukaisesti kurkipari ja kesäkuun linnustoselvityksessä havaittiin emolinnut poikaisineen, ei kevään havaintoja tulkittu muuttaviksi yksilöiksi. Sama pätee pesäpöntön lähellä oleilleeseen tuulihaukkaan. Hankealueen lounaisosassa havaittiin lajin muuttoaikaan 8.4.2025 hiirihaukka (*Buteo buteo*), joka saattoi olla muuttomatkalla levähtävä lintu tai lähiseuduilla pesivä yksilö.

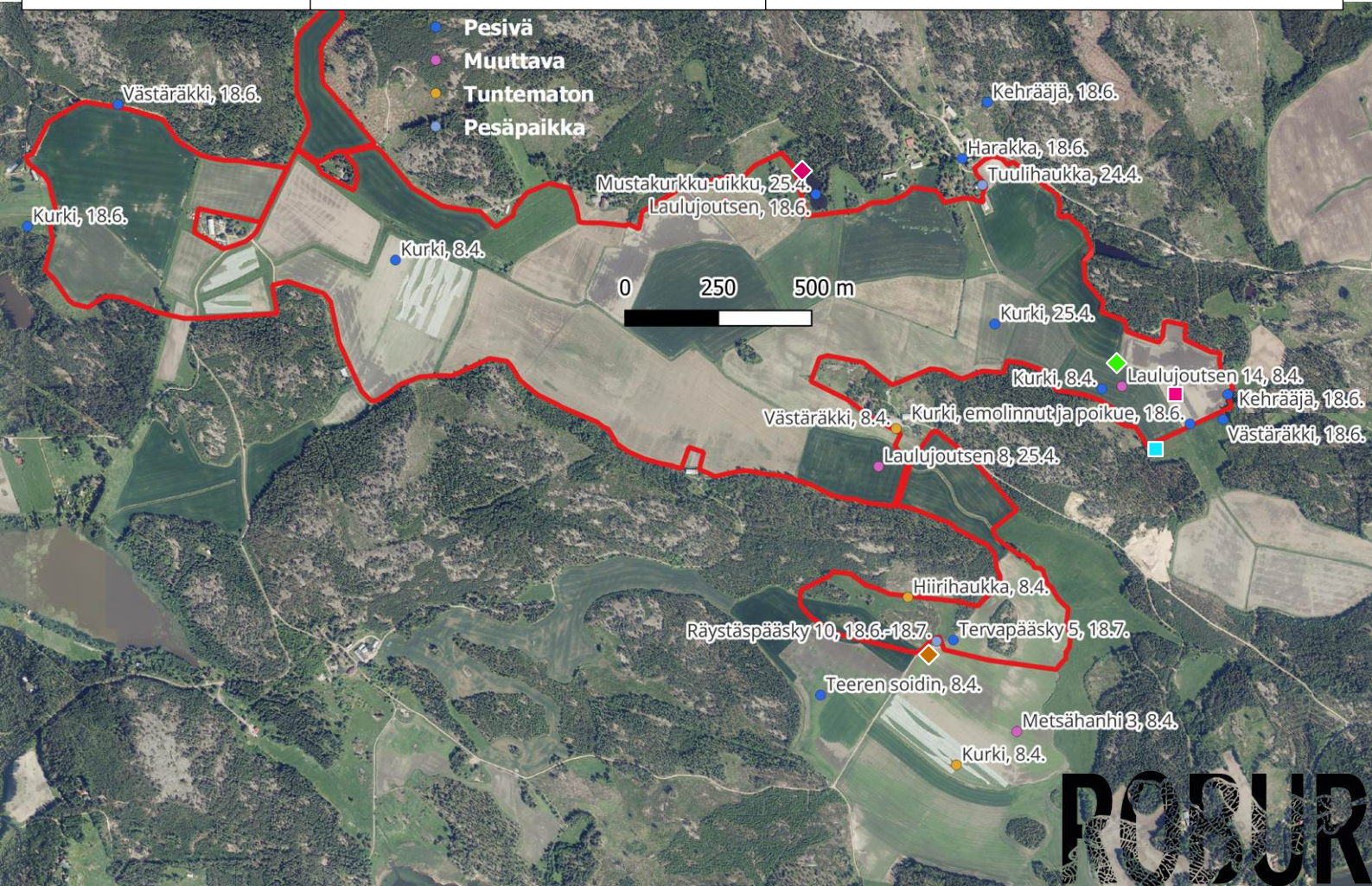
Osa havainnoista, mm. keväiset västäräkkihavainnot (*Motacilla alba*), jäivät muuttostatuksesta epävarmoiksi.

Havaintojen perusteella hankealuetta ei pidetä muuttolintujen kannalta erityisen merkityksellisenä alueena. Hankealueen itäosassa sijaitsevan, keväällä kostean peltoalueen arvioitiin kuitenkin olevan rajaamisen arvoinen kohde. Muuttolinnusto toimi tässä tapauksessa rajaamisen perusteena yhdessä kurjen pesimäympäristön kanssa. Kevään 2025 aikaisuus on voinut vaikuttaa normaalia aikaisempaan muuttoon tai muuttolintujen epätavalliseen levähdysalueiden valintaan.

Itäosan peltoa, jolla joutsenia ja kanadanhanhia oli levähtämässä

Lintulaji	Uhanalaisuus Suomessa (2019)	Hallinnolliset lajitiedot
Hiirihaukka (<i>Buteo buteo</i>)	VU - Vaarantuneet	Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6), EU:n lintudirektiivin muuttolinnut
Metsähanhi (<i>Anser fabalis</i>)	VU - Vaarantuneet	EU:n lintudirektiivin muuttolinnut
Västäräkki (<i>Motacilla alba</i>)	NT - Silmälläpidettävät	
Laulujoutsen (<i>Cygnus cygnus</i>)	LC - Säilyvät	EU:n lintudirektiivin I-liite

Pesimälinnusto

Selvitysten aikana havaittiin kymmenen, hankealueella tai sen lähellä todennäköisesti pesivää huomionarvoista lintulajia. Neljän näistä arvioitiin olevan hankkeen vaikutuspiirissä. Erittäin uhanalaisia räystäspääskyjä (*Delichon urbicum*) havaittiin pesimässä hankealueen lounaispuoleisen rakennuksen räystäiden alla. Pesiiä arvioitiin olevan kymmenisen kappaletta. Erittäin uhanalainen mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) nähtiin keväällä ja pesimäaikaan kesällä Ylitalon lähellä olevalla patoaltaalla hankealueen pohjoispuolella.

Lintulaji	Uhanalaisuus Suomessa (2019)	Hallinnolliset lajitiedot
Räystäspääsky (<i>Delichon urbicum</i>)	EN - Erittäin uhanalaiset	Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6), Kiireellisesti suojeltavat lajit (SYKE 2020)
Mustakurkku-uikku (<i>Podiceps auritus</i>)	EN - Erittäin uhanalaiset	Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6), EU:n lintudirektiivin I-liite
Tervapääsky (<i>Apus apus</i>)	EN - Erittäin uhanalaiset	Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6)
Hiinuhaukka (<i>Buteo buteo</i>)	VU - Vaarantuneet	Uhanalaiset lajit (LSA 2023/1066, liite 6), EU:n lintudirektiivin muuttolinnut
Västaräkki (<i>Motacilla alba</i>)	NT - Silmälläpidettävät	
Harakka (<i>Pica pica</i>)	NT - Silmälläpidettävät	
Kurki (<i>Grus grus</i>)	LC - Säilyvät	EU:n lintudirektiivin I-liite
Tuulihaukka (<i>Falco tinnunculus</i>)	LC - Säilyvät	EU:n lintudirektiivin muuttolinnut
Kehraaja (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	LC - Säilyvät	EU:n lintudirektiivin I-liite
Teeri (<i>Tetrao tetrix</i>)	LC - Säilyvät	EU:n lintudirektiivin I-liite

Lintudirektiivin liitteen I lajeihin kuuluva kurkipari eli vuonna 2025 peltoaukealla. Emolinnut havaittiin jokaisella käynnillä, vaihtelevissa paikoissa ympäri hankealuetta. Pesimälinnustaselvityksen yhteydessä molemmat emolinnut havaittiin hankealueen itäosan pellon ojassa poikueen kanssa. On varsin todennäköistä, että kurjet pesivät jossain peltoalueella tai sen lähistöllä. 7.4.2025 havaittiin kurjenpesä noin kilometrin päässä hankealueesta koilliseen, silloisen suunnitellun sähkönsiirtoreittilinjauksen lähellä. On mahdollista, että kyseessä on sama kurkipari. Lintudirektiivin muuttolintuihin lukeutuva tuulihaukka havaittiin 24.4.2025 lähellä sille asetettua pönttöä, alueen koillisreunan rakennuksessa. Myöhemmin lajia ei havaittu, mutta hankealueen ulkopuolista, yksityiseen pihapiiriin asetettua pönttöä ei erityisesti seurattu. Lajin tulkittiin pesivän pöntössä, mutta sen esiintymisen perusteella ei tehty arvokohderajausta sijainnin ja kohtalaisen vähäisen suojeluarvon takia.

Paikallisena esiintyvä, mutta pesimäajan ulkopuolinen havainto tehtiin teerestä (*Tetrao tetrix*). Kaksi kukkoa ja kaksi kanaa soidinsi 8.4.2025 hankealueen eteläpuolisella pellolla. Soitimen ei tulkittu olevan hankkeen vaikutuspiirissä.

Muiden pesimäaikaan nähtyjen, tai muuten paikallisten lintujen havaintojen tulkittiin olevan toisaalla pesivien lintujen satunnaisia vierailuja.

Hankealueen sisäpuolisilla puustoisilla alueilla ei ole huomionarvoiselle linnustolle soveltuvia pesimäympäristöjä niiden nuoren iän, tasaisen rakenteen ja havupuuvaltaisuuden takia.

Itäosan peltoalueen vetinen oja,
jossa kurkipoikue kulki

Ylitalon patoallas

Räystäspääskyjen pesärakennus

Kurkien pesälampi hankealueen koillispuolella. Sijainti hankealueen vaikutuspiirin ulkopuolella.

Muu eläimistö

Hankealueen **lepakkolajisto** on eteläiselle Suomella tyypillistä, selvityksissä havaittiin kolmea tai neljää yleistä ja elinvoimaista lajia. Hankealueelta ja sen lähipiiristä havaittiin kahdeksassa eri paikassa pohjanlepakko, osassa lähekkäisistä havainnoista mahdollisesti sama yksilö. Vesisiippoja (*Myotis daubentonii*) havaittiin ainakin viisi yksilöä, kaikki saalistivat hyönteisiä Ylitalon luona sijaitsevan patoaltaan vedenpinnan päältä. Isoviiksisiippa (*M. brandtii*) tai viiksisiippa (*M. mystacinus*) havaittiin kolmessa eri paikassa hankealueen eteläosassa. Lajin laajan elinpiirin takia on mahdollista, että kyseessä oli sama yksilö. Isoviiksisiipan ja viiksisiipan erottaminen on maastossa käytännössä mahdotonta, ja havainto käsitellään tässä lajiparin tasolla. Suojeluarvoltaan lajit vastaavat toisiaan. Muista luontodirektiivin liitteen IV lajeista tehtiin havaintoja ainoastaan kolmesta **suden** ulosteesta. Ylitalvinen uloste huhtikuussa keskellä peltoa sekä tuoreehkot ulosteet pellon pohjoislaidalla 17.6. ja 18.7.2025. Sijainti lähellä tunnetun reviirin rajoja, melko avonaisilla paikoilla viittaa reviirin rajojen merkkaukseen ulostamalla. Muita merkkejä, esimerkiksi jälkiä, ei sudesta alueella näkynyt. Tämä voi osin johtua kesäaikaan heikosti jälkiä tallentavasta kuivasta savesta, mutta alueen rakenteen perusteella ei ole syytä epäillä sen kuuluvan reviirin ydinosiin.

Luontodirektiivin liitteen IV selkärangattomille, kuten kirsikorennoille (*Sympecma spp.*), lampikorennoille (*Leucorrhinia spp.*) ja sukeltajakuoriaisille (Dytiscidae) hankealueen lähellä sijaitsevat patoaltaat voisivat jossain määrin soveltua. Millekkään näistä lajeista patoaltaat eivät kuitenkaan olleet tyypillisiä tai erityisen soveltuvia elinympäristöjä. Lisäksi patoaltaat sijaitsevat hankealueen ulkopuolella, ja hankkeen vaikutukset niiden kannalta oleellisiin elinympäristöpiirteisiin tuskin olisivat merkittäviä.

Pohjanlepakon saalistusympäristö, Koivusuo

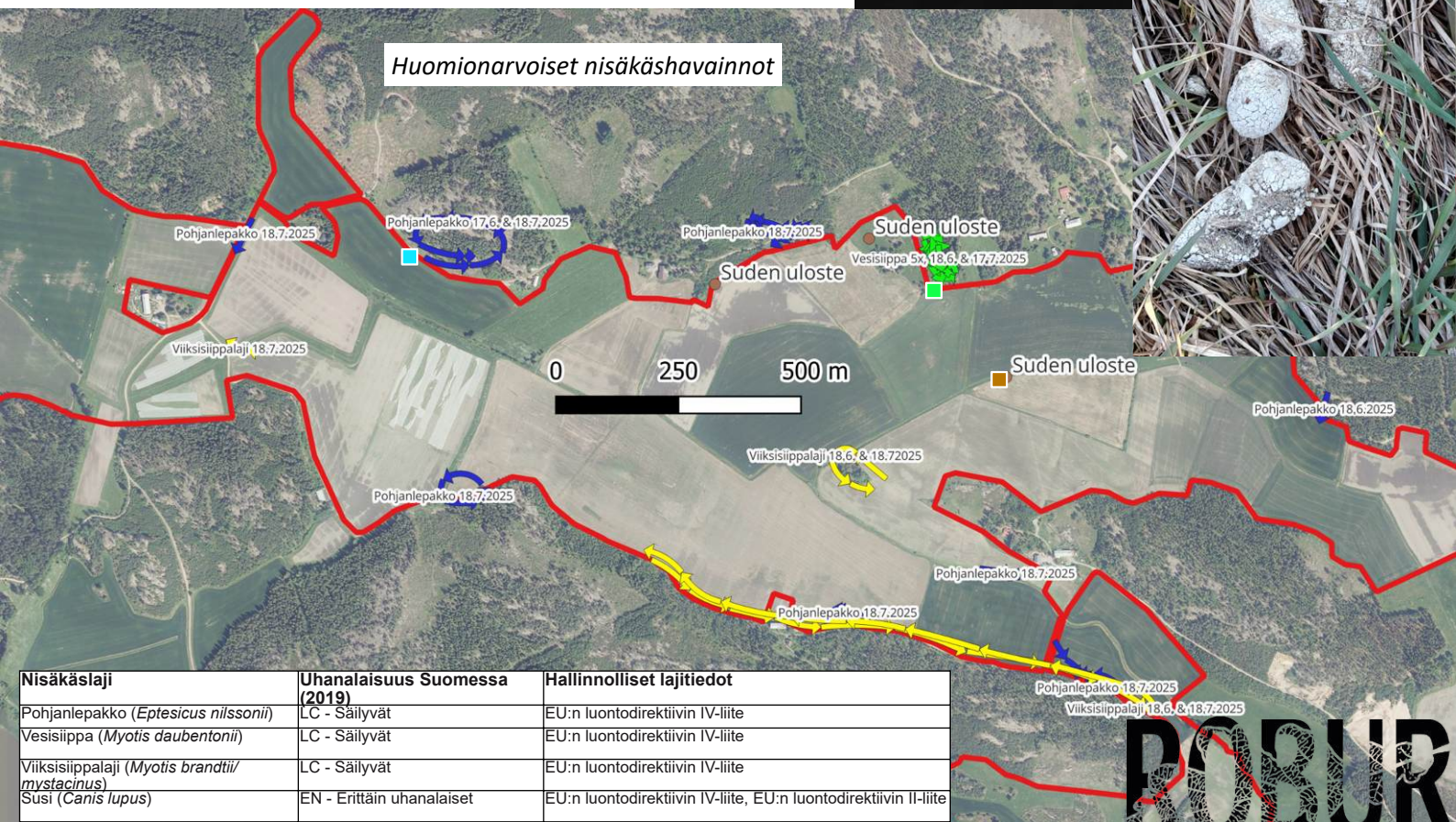

Ylitalon allas, vesisiippojen saalistusympäristö; vesisiippa

Suden uloste

Huomionarvoiset nisäkshavainnot

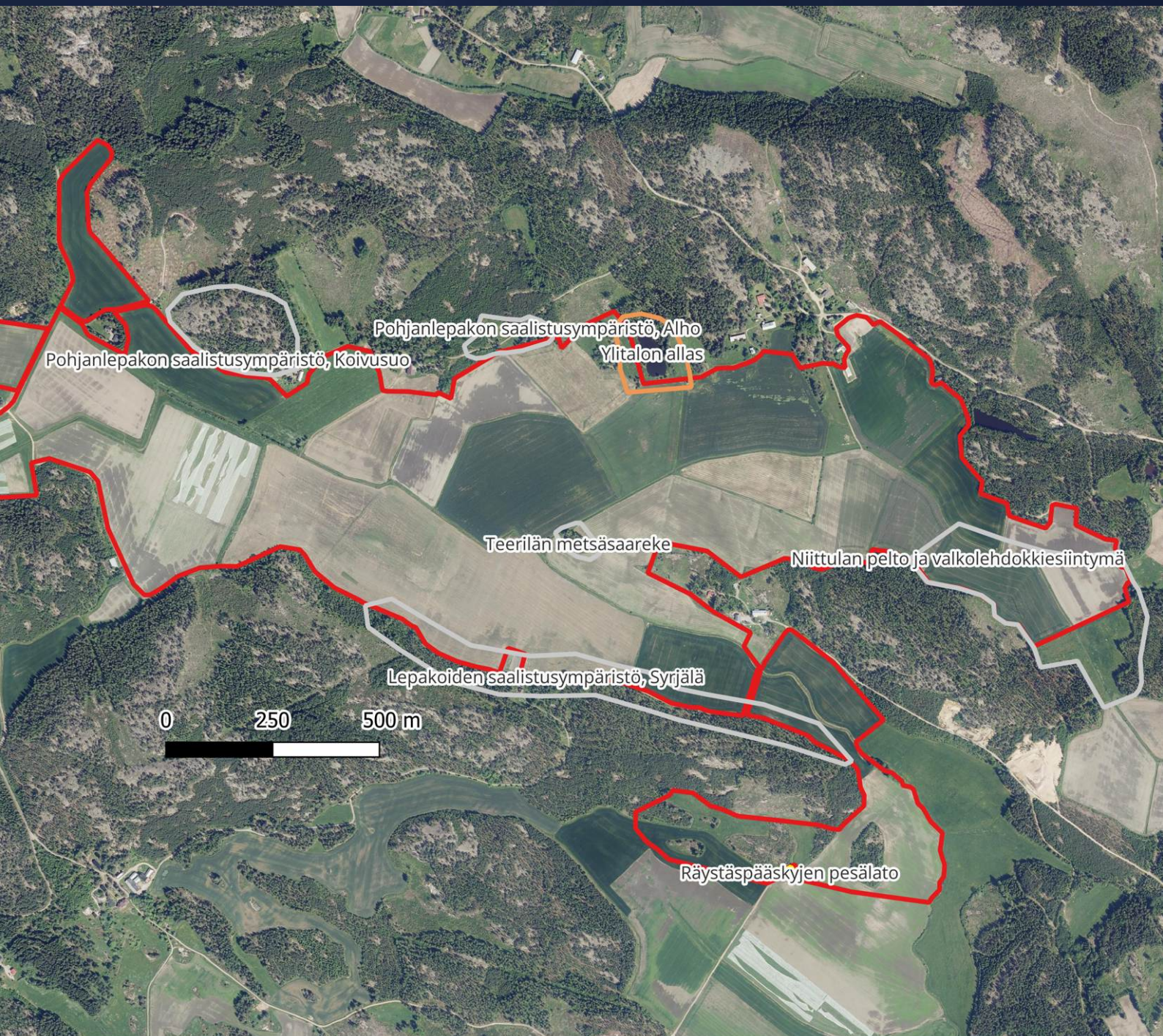
26.1.2026

Liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä ei esiinny hankealueella tai sen välittömässä ympäristössä. Puustoiset kuviot ovat pääosin havupuuvaltaisia, karuja ja suurelta osin nuorta taimikkoa. Lehtipuustoa kasvavat pienet saarekkeet ovat nuoria, eikä niillä esiinny soveltuvia kolopuita tai muita liito-oravalle olennaisia ympäristöpiirteitä. Puustoisten kuvioiden sijaintien ja välimatkojen perusteella on myös epätodennäköistä, että laji käyttäisi niitä kulkuyhteytenä.

Viitasammakon kutu ympäristöiksi soveltuvia pelto-ojia ja padottuja altaita on hankealueella ja sen reunamilla jonkin verran. Lajia ei kuitenkaan havaittu 24.-26.4.2025 tehdyillä selvityksillä hyvistä olosuhteista huolimatta. Lajin puutetta saattaa selittää Alhonojan virtaus, muiden pelto-ojien pienehkö koko ja patoaltaiden vähäinen vesikasvillisuus. Aikaisen, mutta viileän kevään takia lajin kutuaika on voinut myös venyä ja olla vähemmän intensiivinen. Selvityksen ajoitus on todennäköisesti ollut riittävän oikea, sillä laji oli samaan aikaan aktiivisessa kudussa muualla Lounais-Suomen rannikkoseudulla. Lajiportaalin esitiedoissa oli verrattain vähän viitasammakkohavaintoja lähiseuduilta. Kaikki niistä sijoittuivat lajille erityisen hyviin ympäristöihin, umpeenkasvaviin lampiin ja järvenlahtiin. On mahdollista, että lajin kanta on esimerkiksi muista kuin lisääntymisympäristöistä johtuvista syistä alueella harva ja vähät yksilöt kutevat ainoastaan parhaissa ympäristöissä. Toisaalta aineiston vinouma voi johtua harhasta; parhaat ympäristöt ovat yleensä luontoharrastajien suosimia kohteita ja suuret kutevien yksilöiden ryhmät ilmoitetaan herkimmin.

Viitasammakon lisääntymistä alueella ei voida täysin poissulkea, mutta ainakaan merkittäviä lisääntymisympäristöjä lajilla ei alueella ole.

Arvoluokka 2. Erityisen tärkeät kohteet

Peruste	
Lepakoille tärkeitä saalistusalueet	Vesisiipat saalistavat alueella aktiivisesti

Arvoluokka 3. Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Peruste	
Lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet	Luontodirektiivin liitteen IV lajin, lintudirektiivin liitteen I lajien ja uhanalaisen lajin esiintymä
Uhanalaisten lajien muut esiintymät	Erittäin uhanalainen mustakurkku-uikku pesii altaalla.
Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeitä kohteet	Mustakurkku-uikku ja laulujoutsen pesivät altaalla

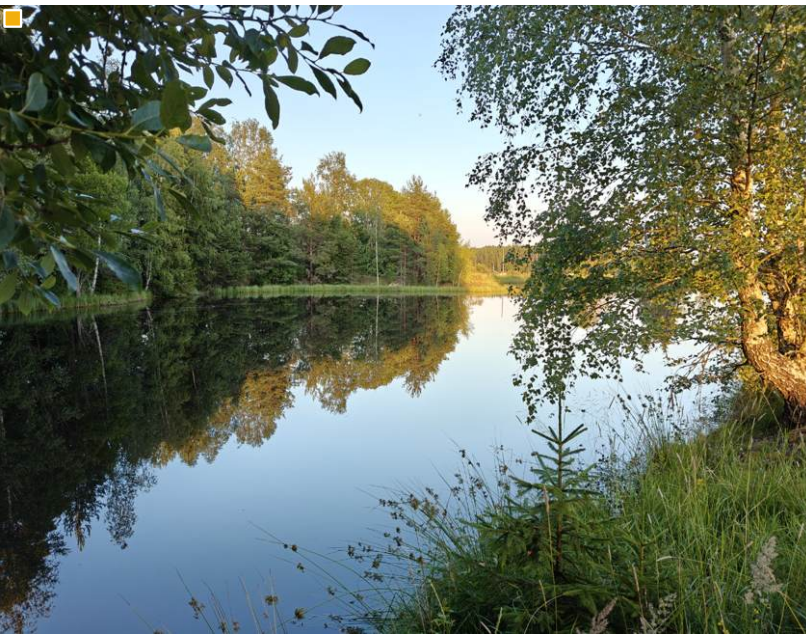
Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt	Ihmistoiminnan luoma ympäristö alueella, jossa muuten vähän vastaavia pienvesiä.
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	

Ylitalon allas on pellon reunassa sijaitseva padottu allas. Kohteen luontoarvot tulevat pääasiassa useiden vesisiippojen saalistusalueesta ja erittäin uhanalaisen mustakurkku-uikun pesinnästä alueella. Vesisiippoja havaittiin kerralla ainakin viisi eri yksilöä molemmilla lepakkokartoituskäynneillä. Lisäksi ainakin laulujoutsen pesii altaalla. Altaalla saattaa olla jotain merkitystä esimerkiksi vesilintujen muuttoaikaisena levähdyspaikkana, mutta tästä ei saatu suoria viitteitä.

Suosituks

Ylitalon allas sijaitsee hankealueen ulkopuolella. Altaan ympärille suositellaan jätettäväksi kohderajaukseen sisällytetty suojavyöhyke, jotta altaan välitön ympäristö säilyy suojaisana. Rakennusajankohdan valinnassa on toivottavaa huomioida pesimälinnusto.

POBUR

Arvoluokka 3. Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Peruste	
Uhanalaisten lajien muut esiintymät	Erittäin uhanalainen räystäspääsky pesii kohteella

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt	Uhanalaisen ja kiireellisesti suojeltavan lajin (räystäspääsky) lisääntymisympäristönään käyttämä rakennus
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	

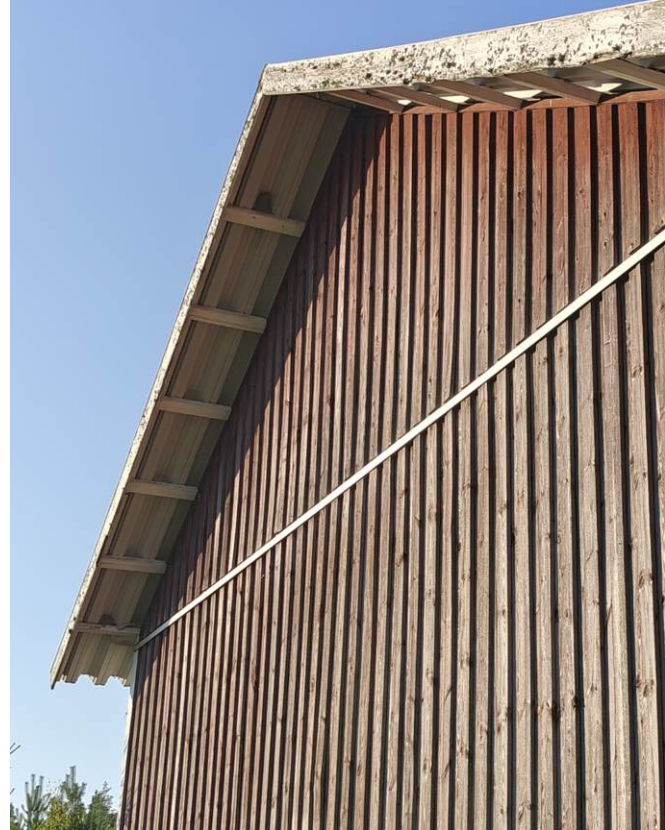
Kohde on hankealueen rajan ulkopuolelle jäävä, maatalouskoneiden säilytykseen tarkoitettu rakennus.

Rakennuksen katon liepeen alla pesii arvioilta kymmenen räystäspääskyä.

Muita ilmeisiä luontoarvoja kohteella ei ole.

Suosituks

Kohde sijaitsee hankealueen ulkopuolella. Lähiympäristön rakennusajankohdan valinnassa on suositeltavaa huomioida pesimärauha.

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt	Yleisen luontodirektiivin liitteen IV lajin yksilön (pohjanlepakko) saalistusympäristö.
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	

Pieni kalliainen mäki, jonka etelärinne kerää lämpöä. Ympäristöään lämpimämmässä kohdassa öisin lentäviä hyönteisiä saalistaa pohjanlepakko.

Muita ilmeisiä luontoarvoja kohteella ei ole.

Suosituks

Ei suosituksia, kohteen laatu ei todennäköisesti ainakaan merkittävästi heikkene.

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt	Yleisen luontodirektiivin liitteen IV lajin yksilön (pohjanlepakko) saalistusympäristö.
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	Niittymäisiä ympäristöjä metsäsaarekkeiden ohuella kivennäismaalla

Puustoisten saarekkeiden ja taimikon rajaama niitetty aukea hankealueen pohjoispuolella. Kasvillisuus karuimmilla paikoilla kuivaa niittyä, jossa kasvaa mm. piennarmataraa ja huopakeltanoita (*Pilosella*).

Pohjanlepakon saalistusympäristö.

Suosituks

Kohde pääosin hankealueen rajauksen ulkopuolella. Rajaukseen sisällytettyjen puustoisten alueiden muokkausta tulisi välttää lämpimän ja suojaisten ympäristön ja niittyjen turvaamiseksi.

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste

Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt

Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

Osa kahden luontodirektiivin liitteen IV lajin

(pohjanlepakko ja viiksisiippalaji) saalistusympäristöä.

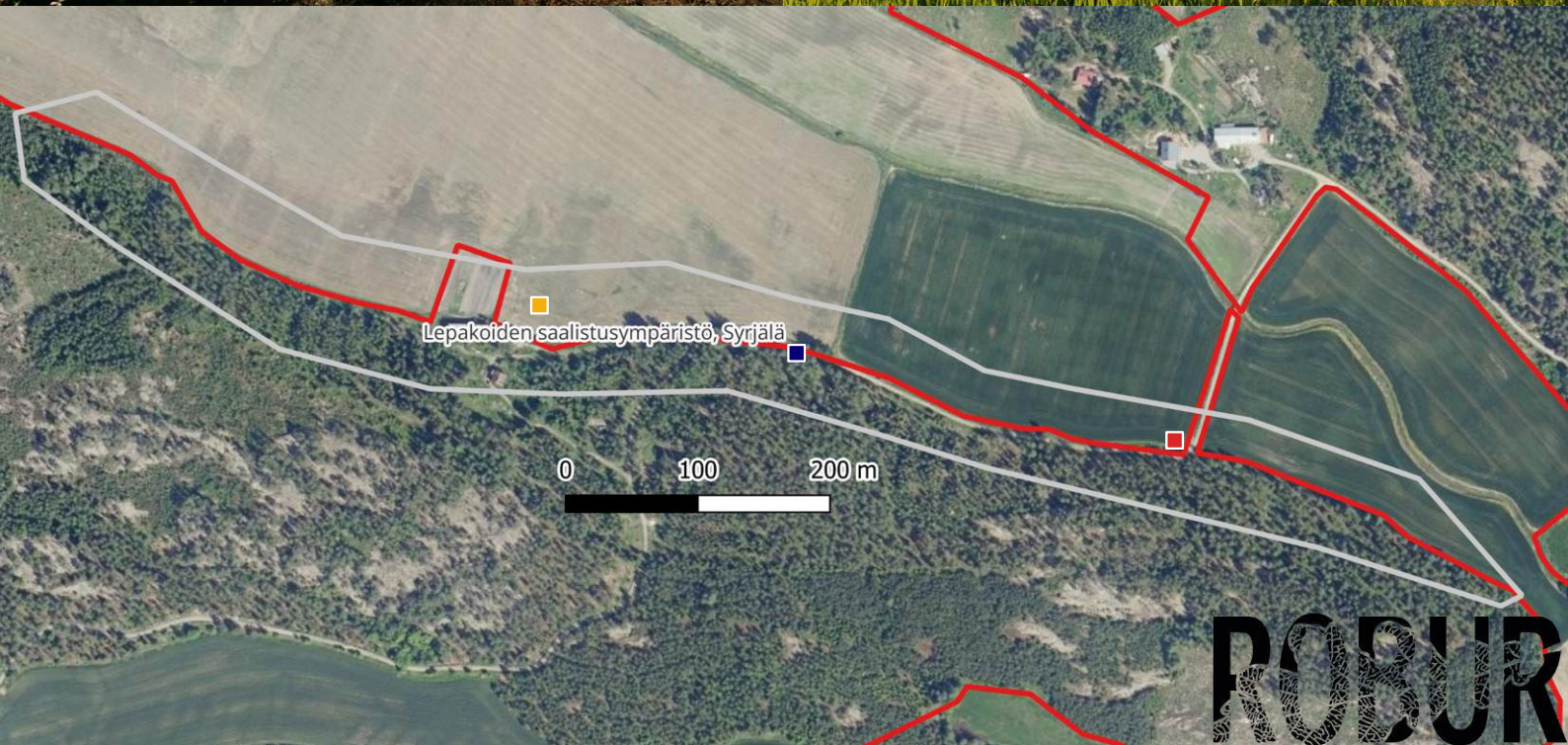
Peltoaukean eteläreunaa, jossa viiksisiippalajin havaittiin säännöllisesti saalistavan. Viiksisiippalajin osalta on mahdollista, että yksilöitä oli useampia. Mahdollisesti osa suurempaa saalistusympäristöä.

Pohjanlepakon saalistuskierrokset alueella vaikuttivat satunnaisilta, eikä yksilö ainakaan viettänyt pitkiä aikoja alueella.

Muita ilmeisiä luontoarvoja kohteella ei ole.

Suositukset

Rajauksen sisäpuolelle rakentamista suositellaan vältettävän.

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja	Osa yleisen luontodirektiivin liitteen IV lajin yksilön (viiksisiippalaji) saalistusympäristöä.
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	Koko maassa rauhoitetun kasvilajin (valkolehdokki) esiintymä

Kallioinen saareke peltojen keskellä. Pohjoislaidalla kasvaa valkolehdokkia, arviolta 15-20 versoa. Muuten kohde on kasvillisuudeltaan melko tavanomainen muutamaa iäkstä raitaa (*Salix caprea*) lukuun ottamatta.

Viiksisiippalajin havaittiin saalistavan saarekkeen ympäristössä varsin säännöllisesti. Kyseessä voi olla sama yksilö tai yksilöt kuin edellisessä kohteessa.

Suositukset

Rajauksen sisäpuolelle rakentamista suositellaan vältettävän.

Arvoluokka 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Peruste	
Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet	Lintudirektiivin liitteen I lajin (kurki) ruokailualue ja mahdollisesti myös lisääntymisympäristö. Lintudirektiivin liitteen I lajin (kehrääjä) saalistusympäristö. Lintudirektiivin liitteen I lajin (laulujoutsen) muuttoaikainen levähdysalue. Koko maassa rauhoitetun kasvilajin (valkolehdokki) esiintymä.

Kosteaa peltoaukeaa, jonka läpi kulkee läpi vuoden vetinen oja. Keväisin alueella on levähtäviä muuttolintuja, selvitysaikaan ainakin laulujoutsenia ja kanadanhanhia. Kurkipari nähtiin alueella useasti, linnustoselvityksen aikana poikueen kanssa. Laji käyttää aluetta ainakin ruokailuun, pesän sijainnista ei ole varmuutta. Kehrääjän nähtiin saalistavan kohteen itäosassa 17.6.2025.

Valkolehdokkia esiintyy runsaasti peltoalueen itäreunan ojien reunoilla. Valtaosa esiintymästä on hankealueen ulkopuolella. Pohjoisimman esiintymän versoista kymmenkunta on hankealueen reunan sisäpuolella.

Suositukset

Rajauksen sisäpuolella tapahtuvia rakennustöitä tai liikennettä suositellaan vältettävän. Lähellä tapahtuvan rakennustyön ajoituksessa on suositeltavaa huomioida lintujen pesimärauha.

POUR

Lähteet

- Geologian tutkimuskeskus, 2025. Litologiset yksiköt. Luettu viimeksi 26.9.2024. http://gtkdata.gtk.fi/arcgis/services/Rajapinnat/GTK_Kalliopera_WMS/MapServer/WMSServer
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Airaksinen, O. & Karttunen, K. (2001). Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Hanski, I. (1999). Metapopulation ecology. Oxford University Press.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. ja Liukko, U.-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988. Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. 350 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://punainenkirja.laji.fi/publications>. 24.9.2024
- Sammaltyöryhmä 2021. Suomen sammalien levinneisyys metsäkasvillisuusvyöhykkeissä ja ELY-keskuksissa. – Suomen ympäristökeskus. 23.6.2021. http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Lajinsuojelutyo/Eliotyoryhmat/Sammaltyoryhma/Suomen_sammalet
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot, 2025. (<http://www.syke.fi/avointieto>)
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>
- Suomen lajitietokeskus, 2025. Laji.fi-tietokanta. <https://laji.fi/>
- Punaisen kirjan verkkopalvelu, 2025. <https://punainenkirja.laji.fi/>
- Suomen lepakotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.
- Kansallinen vieraslajistrategia. Maa- ja metsätalousministeriö, 2012.